

Laboratorul PL
Suport de Laborator II

1. Să se găsească sumele minimale și produsele minimale pentru următoarele funcții:
 - (a) $f = m(0 + 2 + 4 + 8 + 10 + 12)$,
 - (b) $f = m(2 + 3 + 6 + 7 + 8 + 9 + 12 + 13)$,
 - (c) $f = m(0 + 2 + 3 + 4 + 6 + 7 + 8 + 9 + 10 + 12 + 13 + 14)$,
 - (d) $f = m(1 + 4 + 6 + 7 + 13)$,
 - (e) $f = m(1 + 3 + 7 + 13 + 15)$.

2. Se consideră funcția: $f = m(4 + 5 + 8 + 9 + 12 + 13 + 14 + 15 + 16 + 17 + 20 + 21 + 22 + 23 + 24 + 25 + 26 + 28 + 29 + 30 + 31)$.
 - (a) Reprezentați funcția utilizând metoda diagramelor Karnaugh și determinați implicații primi.
 - (b) Câți implicați primi are funcția?
 - (c) Câți implicați esențiali are funcția?
 - (d) Calculați o formă minimală a acestei funcții.

3. Pentru funcția: $f = m(1 + 4 + 5)$ având termenii nedeterminați $d = m(2 + 3 + 6 + 7 + 8 + 9 + 12 + 13)$, se cere:
 - (a) Calculați o sumă minimală pentru această funcție.
 - (b) Calculați un produs minimal pentru această funcție.

4. Știind că $x \oplus y = xy' + x'y$ și că $x \oplus (y \oplus z) = (x \oplus y) \oplus z$, arătați că:
 - (a) $x + y = x \oplus y \oplus xy$.
 - (b) Dacă pentru funcția f suma canonică este dată de $f = p_{i1} + p_{i2} + \dots + p_{in}$, unde p_{ik} sunt produse fundamentale (mintermi), atunci arătați că are loc egalitatea: $f = p_{i1} \oplus p_{i2} \oplus \dots \oplus p_{in}$.
 - (c) Dacă $x \oplus x = 0$ și $f = m(5 + 7 + 8 + 9 + 12 + 13 + 14 + 15)$, atunci proiectați un circuit în care ieșirea este obținută dintr-o poartă \oplus ale cărei intrări sunt conectate la porți ȘI. (Utilizați un număr minim de porți).

5. Se cere proiectarea unui circuit pentru funcția: $f = m(0 + 3 + 5 + 7 + 8 + 11 + 13 + 15 + 20 + 21 + 22 + 23 + 28 + 29 + 30 + 31)$. Porțile cu care se va proiecta circuitul sunt SAU și ȘI cu două și respectiv patru intrări. Să se determine un circuit combinațional în două nivele utilizând un număr minim de porți astfel încât:
 - (a) Ieșirea circuitului este produsă de un circuit SAU;
 - (b) Ieșirea circuitului este produsă de un circuit ȘI.

6. Se consideră funcția: $f = m(0 + 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 7 + 10)$. Se cere:
 - (a) Scrierea funcției în forma unui produs minimal.
 - (b) Utilizând forma calculată la punctul (a) efectuați produsele utilizând teoremele: $(X + Y)(W + Z) = WX + WY + XZ + YZ$ și $XX = X$, $XX' = 0$, $X + XY = X$. Rezultatul trebuie să fie o sumă de produse.

- (c) Calculați o sumă minimală pentru funcția f .
 (d) Comparați rezultatele obținute la punctele (b) și (c). Puteți trage o concluzie generală după această comparație?

6. O funcție $f(x_1, x_2, \dots, x_{17})$ ia valoarea 1 ori de câte ori exact una dintre variabilele sale are valoare 1.

- (a) Câți implicații primi are această funcție?
 (b) Dacă s-a proiectat o rețea combinațională pentru această funcție și apoi liniile primare de intrare sunt re-etichetate astfel: x_1 este re-etichetat x_2 , x_2 este re-etichetat x_3 , ș.a.m.d. x_{17} este re-etichetat x_1 , atunci care ar fi funcția realizată de această rețea?

8. Să se proiecteze o rețea combinațională multi-ieșire, în două nivele (ȘI-SAU ori SAU-ȘI), pentru următorul sistem de funcții:

$$\begin{aligned} f_1 &= m(0 + 4 + 5), \\ f_2 &= m(0 + 2 + 3 + 4 + 5), \\ f_3 &= m(0 + 1 + 2). \end{aligned}$$

9. Să se proiecteze un circuit multi-ieșire în formă sumă minimală pentru fiecare dintre următoarele sisteme de funcții:

- (a) $f_1 = wxy + w'y'z$; $f_2 = x'z' + wxz + xy'z$; $f_3 = x'z' + wxyz + w'x'y'$.
 (b) $f_1 = yz + wz$; $f_2 = yz + wz + wxz$; $f_3 = wy'z + w'xyz'$.
 (c) $f_1 = wx' + x'z$, $f_2 = wz + xz' + xy + w'x'z$.

10. Proiectați un circuit multi-ieșire în două nivele având un număr minimal de porți (de tipul SAU, ȘI) pentru următoarele funcții:

$$\begin{aligned} f_1 &= m(1 + 4 + 5 + 7 + 13), \quad d_1 = m(3 + 6); \\ f_2 &= m(3 + 5 + 7), \quad d_2 = m(6); \\ f_3 &= m(3 + 4 + 11 + 13 + 15), \quad d_3 = m(9 + 14). \end{aligned}$$

11. Pentru fiecare funcție specificată se cere să determinați formele canonice disjunctive corespunzătoare (folosind mintermi):

- (a) O funcție de cinci variabile (v, w, x, y, z) care nu conține nici un implicanț prim esențial.
 (b) O funcție de cinci variabile (v, w, x, y, z) pentru care toți implicații primi sunt esențiali.
 (c) O funcție de patru variabile (w, x, y, z) care este nemodificată atunci când variabilele y și z sunt interschimbate.
 (d) Două funcții de patru variabile (w, x, y, z) pentru care sumele minimale multi-ieșire nu conțin nici unul dintre implicații primi ai funcției produs.
 (e) O funcție de patru variabile (w, x, y, z) având cel puțin doi termeni în suma minimală și nici o variabilă complementată.

12. Se consideră funcția $f = m(0 + 5 + 16 + 21 + 32 + 37 + 45 + 48 + 53 + 61 + 64 + 69 + 80 + 96 + 112 + 117 + 125)$. Folosind diagramele Karnaugh determinați toți implicații primi ai funcției și o sumă de produse, minimală a acesteia.

- (b) $f(a, b, c, d) = m\Sigma(1, 3, 4, 6, 9, 11, 13, 15)$;
 (c) $f(a, b, c, d) = M\Pi(3, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15)$;
 (d) $f(a, b, c, d, e) = m\Sigma(4, 8, 10, 15, 17, 20, 22, 26) + x\Sigma(2, 3, 12, 21, 27)$;

21. Proiectați și minimizați circuitul combinațional capabil să genereze bitul de paritate pentru cifrele zecimale codificate binar (BCD). Acest circuit va avea o linie de ieșire suplimentară care produce un semnal de eroare ori de câte ori circuitul recepționează un cod care nu corespunde unei cifre zecimale codificată binar (BCD).

22. Se consideră funcția $f(w, x, y, z) = (w + x')(w + x' + y')(y + z')$.
 (a) Determinați o formă sumă de produse cu câți mai puțini termeni produs;
 (b) Determinați o formă produs de sume cu câți mai puțini termeni sumă;

23. Se consideră tabelele de incidență dintre implicantii primi și mintermii funcțiilor $f(a, b, c, d)$ și $g(a, b, c, d)$. Determinați pentru fiecare funcție acoperirile prime și calculați cardinalitatea fiecărei acoperiri.

(a)

	m_0	m_4	m_5	m_6	m_{11}	m_{13}	m_{15}
$p_1 = a'c'$	*	*	*				
$p_2 = c'd$			*			*	
$p_3 = b'd$					*		
$p_4 = ad$					*	*	*
$p_5 = a'bd'$		*		*			

(b)

	m_0	m_1	m_4	m_5	m_6	m_7	m_9	m_{11}	m_{15}
$p_1 = a'c'$	*	*	*	*					
$p_2 = a'b$			*	*	*	*			
$p_3 = ac$								*	*
$p_4 = bc$					*	*			*
$p_5 = ab'd$							*	*	

24. Proiectați un circuit combinațional care primește pe liniile sale de intrare cifrele zecimale codificate binar, BCD. Circuitul are două linii de ieșire notate prin u și v . Linia u ia valoarea 1 ori de câte ori cifra aflată pe liniile de intrare este un multiplu de 3 iar linia v ia valoarea 1 ori de câte ori cifra aflată pe liniile de intrare este un multiplu de 4. Determinați pentru acest circuit combinațional multi-ieșire (vectorial) o formă sumă de produse, minimizată.

25. Se consideră funcția $f(a, b, c, d) = a'bc + ad + ac$. Re-exprimați funcția astfel:

- (a) Produs canonic de sume;
 (b) Produs minimizat de sume;
 (c) Complementara funcției printr-o formă produs de sume;
 (d) Complementara funcției printr-o sumă de produse.

26. Se consideră codul ASCII pentru literele majuscule ale alfabetului latin din tabelul A . Codul fiecărei litere din tabelul A este specificat în octal. Astfel codul literei $C = (03)_8 = (000\ 011)_2$.

Tabelul A

A 01	B 02	C 03	D 04	E 05	F 06	G 07	H 10
I 11	J 12	K 13	L 14	M 15	N 16	O 17	P 20
Q 21	R 22	S 23	T 24	U 25	V 26	W 27	X 30
Y 31	Z 32						

Proiectați un circuit combinațional care are două linii de ieșire v și w , astfel:
 - Linia v ia valoarea 1 atunci când la intrarea circuitului se aplică codul unei vocale în codul ASCII.
 - Linia w ia valoarea 1 atunci când la intrarea circuitului se aplică un cod care nu apare în tabelul A (w este o linie de eroare).
 Circuitul va fi exprimat prin sume minime de produse.

27. Se consideră un circuit combinațional având patru linii de intrare, a_2a_1 și respectiv b_2b_1 , și două linii de ieșire, c_2c_1 . Acest circuit calculează *suma modulo-4* pentru două numere binare cu câte două ranguri.

		A			
		0	1	2	3
	0	0	1	2	3
B	1	1	2	3	0
	2	2	3	0	1
	3	3	0	1	2

$$C = (A + B) \text{ Modulo-4}$$

Să se determine pentru cele două linii de ieșire exprimări în sume minime de produse.

28. Proiectați un circuit combinațional cu 5 linii de intrare $x_4x_3x_2x_1x_0$ și două linii de ieșire s și t , care detectează la ieșiri multiplii de 5 ($s = 1$) și respectiv de 7 ($t = 1$). Forma cerută pentru acest circuit este un produs minim de sume.

29. Minimizați funcția $f(x, y, z) = yz + x'z'$, având termenii neprecizați $X(x, y, z) = xy' + xyz' + x'y'z$.

30. Se consideră expresia $z = b'c'd'e' + bc'd'e + a'bce + abcde + ab'cd'e' + a'bc'de + a'b'de' + a'b'cd'e' + ab'c'de'$. Simplificarea acestei funcții arată astfel: $z = be + b'de' + b'd'e'$. Stabiliți dacă această funcție are termeni neprecizați iar, în caz afirmativ determinați mulțimea acestora.

31. Duala complementului unei expresii Boole-ene z , are forma: $(z')^D = abc + d'e + bc'e$. Determinați expresia z .

32. Calculați duala expresiei $U = abcd' + ab'c'd + a'b'c'd'$, și complementul expresiei $V = a + ((b + c')d + e')f$.

33. Determinați sumele de produse minime, utilizând diagrame Karnaugh cu patru variabile, pentru funcțiile următoare:

- (a) $f = m\Sigma(0, 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11)$;
- (b) $g = m\Sigma(0, 1, 5, 7, 8, 10, 14, 15)$;
- (c) $h = m\Sigma(0, 1, 2, 4, 5, 6, 8, 12)$.

34. Calculați expresiile în sume de produse și produse de sume minime pentru funcția:

$$f(a, b, c, d) = M\Pi(1, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15)$$

și cercetați unicitatea expresiilor respective.

35. Stabiliți expresia minimă în sumă de produse pentru funcția următoare:

$$\Phi(r, s, t, u) = m\Sigma(0, 2, 4, 9, 12, 15) + d\Sigma(1, 5, 7, 10).$$

36. Se consideră funcția

$$\Psi(a, b, c, d) = m\Sigma(1, 2, 3, 5, 13) + d\Sigma(6, 7, 8, 9, 11, 15).$$

- (a) Calculați o expresie minimă în sume de produse pentru funcția aceasta.
- (b) Calculați o expresie minimă în produse de sume pentru funcția Ψ .
- (c) Comparați expresiile obținute la primele două puncte, iar dacă nu sunt funcții identice explicați rațiunea.

37. Să se determine toate funcțiile de patru variabile, x_8, x_4, x_2 și x_1 , care au valoarea 1 pentru mintermii 4, 10, 11, 13 și valoarea 0 pentru mintermii 1, 3, 6, 7, 8, 9, 12 și 14.

38. Sunt considerate două funcții, de câte patru variabile fiecare, specificate astfel:

$$f_1(x_8, x_4, x_2, x_1) = m\Sigma(1, 3, 4, 5, 9, 10, 11) + d\Sigma(6, 8) \text{ și}$$

$$f_2(x_8, x_4, x_2, x_1) = m\Sigma(0, 2, 4, 7, 8, 15) + d\Sigma(9, 12).$$

- (a) Calculați $f_3 = f_1 \cdot f_2$. Câte funcții reprezintă această funcție?
- (b) Determinați $f_4 = f_1 + f_2$. Câte funcții reprezintă această funcție?
- (c) Calculați forme sume de produse minimizate pentru funcțiile f_1, f_2, f_3 și f_4 .

39. Sunt cunoscute funcțiile:

$$f(a, b, c, d) = m\Sigma(5, 6, 13) \text{ și}$$

$$f_1(a, b, c, d) = m\Sigma(0, 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13).$$

Determinați funcția $f_2(a, b, c, d)$ astfel încât:

$$f(a, b, c, d) = f_1(a, b, c, d) \cdot f_2(a, b, c, d).$$

Funcția $f_2(a, b, c, d)$ este unică?

Dacă răspunsul este negativ, atunci indicați toate posibilitățile.

40. Se consideră rețeaua combinațională din figura 2.6. Determinați funcții f_2 și f_3 , știind că $f_1 = xz' + x'z$, iar funcția $f(w, x, y, z) = m\Sigma(0, 4, 9, 10, 11, 12)$.

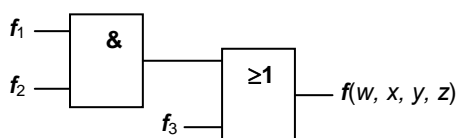

Figura 2.6. Circuitul problemei 40.

41. Un circuit combinațional primește pe patru linii de intrare, notate prin x_3, x_4, x_2 și x_1 , coduri binare ale cifrelor zecimale (BCD). Proiectați circuitul combinațional astfel încât linia de ieșire z să fie asertată ori de câte ori liniile de intrare primesc codurile corespunzătoare cifrelor 0, 2, 3, 5, sau 8.

42. Determinați cea mai simplă funcție $g(a, b, c, d)$ astfel încât funcția:

$$f(a, b, c, d) = a'bc + (ac + b)d + g(a, b, c, d),$$

să fie autoduală.

43. Utilizați diagramele Karnaugh ca să minimizați următoarele funcții:

(a) $f_1 = m\Sigma(3, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 24, 25, 27, 28)$;

(b) $f_2 = m\Sigma(0, 1, 2, 4, 5, 9, 11, 13, 15, 16, 18, 22, 23, 26, 29, 30, 31)$.

44. Minimizați funcția:

$g(u, v, w, x, y, z) = m\Sigma(1, 2, 6, 7, 9, 13, 14, 15, 17, 22, 23, 25, 25, 29, 30, 31)$,
utilizând diagramele Karnaugh.

45. Minimizați funcția $h(u, v, w, x, y, z) = u'w'y' + uwy + w'xy'z$, utilizând diagramele Karnaugh.

46. Se consideră funcția $k(w, x, y, z) = m\Sigma(0, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 17, 9, 11, 15)$. Utilizați diagrama Karnaugh a acestei funcții pentru ca să calculați toți implicantii primi ai acestei funcții.

(a) Stabiliți implicantii primi esențiali.

(b) Determinați o expresie minimă a funcției $k(w, x, y, z)$. Există o expresie minimă unică? În caz că există mai multe expresii minime ale acestei funcții determinați-le.

47. Să se determine diagrama Karnaugh a funcției $\alpha(w, x, y, z) = m\Sigma(1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 14, 15)$.

Se cere:

(a) Determinați mulțimea tuturor implicantilor primi ai funcției $\alpha(w, x, y, z)$, utilizând diagrama Karnaugh.

(b) Arătați care sunt implicantii primi esențiali.

(c) Calculați trei expresii minimale ale funcției $\alpha(w, x, y, z)$.

(d) Utilizați diagrama Karnaugh ca să determinați formula în sume de produse a complementului funcției $\alpha(w, x, y, z)$.

(e) Presupunând că variabile de intrare sunt disponibile doar asertate, proiectați un circuit logic care să implementeze cu doar 13 linii de intrare în porți și două inversoare funcția $\alpha(w, x, y, z)$.

48. Stabiliți câte o diagramă Karnaugh pentru, o funcție de patru variabile cu opt mintermi și:

(a) nici un implicant prim esențial;

(b) toți implicantii primi sunt esențiali.

49. Alcătuiți o diagramă Karnaugh pentru o funcție de patru variabile, cu un număr par de implicantii din care jumătate sunt esențiali.

50. Desenați diagrama Karnaugh a unei funcții $f(a, b, c, d)$ cu șase implicanți primi din care patru sunt esențiali iar doi sunt acoperiți de cei esențiali.

51. Dovediți ori găsiți un contra-exemplu pentru fiecare din propozițiile următoare:

(a) Dacă o funcție f are o expresie minimă unică în sume de produse, atunci toți implicanții săi sunt esențiali.

(b) Dacă o funcție f are o unică expresie minimă în sume de produse, atunci are o unică expresie minimă în produs de sume.

(c) O funcție are proprietatea că produsul doi câte doi al tuturor implicanților primi este 0, atunci funcția are o expresie minimă unică.

(d) Pentru fiecare implicanț prim p care nu este implicanț prim esențial al unei funcții f , există o expresie iredundantă a funcției f care nu conține implicanțul prim p .

(e) Dacă o funcție f nu are nici un implicanț prim esențial, atunci funcția f are cel puțin două forme sumă de produse, minime.

52. Să se deseneze o diagramă Karnaugh pentru o funcție ireductibilă care are o reprezentare prin sumă de produse cu exact opt mintermi.

53. Arătați că există o funcție cu n variabile a cărei formă minimă în sumă de produse constă din 2^{n-1} mintermi și că nici o funcție exprimată în sumă de produse nu necesită mai mult decât 2^{n-1} termeni produs.

54. Fie $f(a, b, c, d) = a'bc + b'c'd$. Arătați că orice expresie a acestei funcții trebuie să conțină cel puțin un literal d ori un literal d' .

55. Se consideră funcțiile având proprietatea că atunci când sunt exprimate prin sume de produse, fiecare variabilă apare fie numai în formă complementată, fie numai în formă asertată – dar nu în ambele forme.

Astfel de funcții sunt numite, în literatură, funcții unate.

Arătați că sumele minime de sume de produse ale funcțiilor unate sunt unice.

56. Utilizați metoda Quine-McCluskey pentru generarea mulțimii implicanților primi și pentru generarea tuturor expresiilor minime în sume de produse pentru funcțiile:

$$(a) f(r, s, t, u) = m\Sigma(1, 5, 6, 12, 13, 14) + d\Sigma(2, 4).$$

$$(b) g(a, b, c, d, e) = m\Sigma(0, 1, 3, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 24, 25, 27, 31).$$

$$(c) h(r, s, t, u) = m\Sigma(0, 1, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 15) + d\Sigma(10, 14).$$

$$(d) j(v, w, x, y, z) = m\Sigma(1, 5, 6, 7, 9, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 29, 30).$$

$$(e) k(a, b, c, d) = m\Sigma(0, 1, 5, 7, 8, 10, 14, 15).$$

57. Arătați că următoarele identități au loc pentru variabilele Boole-ene x și y :

$$(i) x + y = x \oplus y \oplus xy,$$

$$(ii) x' = x \oplus 1.$$

Utilizând relațiile (i) și (ii) arătați că orice expresie Boole-eană poate fi transformată utilizând funcția SAU-EX (*sumă modulo-2*) și funcția ȘI. Aplicați conversia expresiei:

$$F = xyz' + xy'z + x'z.$$

Stabiliți un procedeu de conversie din scrierea care utilizează doar funcția SAU-EX (*sumă modulo-2*) și funcția ȘI într-o scriere care utilizează doar funcțiile ȘI, SAU și NU. Verificați acest procedeu utilizând expresia:

$$G = x \oplus y \oplus z.$$

58. Se consideră funcția $g(a, b, c, d, e) = m\Sigma(0, 1, 5, 6, 11, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 24, 26, 27, 28, 29)$. Pentru această funcție s-au determinat deja implicații primi:

$$ac'd, acd', a'b'c'd', a'b'd'e, b'cd'e, abd'e', \\ abc'e', bc'de, a'bde, a'bcd, a'cde'.$$

- (i) Stabiliți toți implicații primi esențiali ai funcției $g(a, b, c, d, e)$ și actualizați în consecință matricea de incidență dintre implicații primi și termenii canonici.
- (ii) Găsiți toți implicații primi dominați și actualizați corespunzător matricea de incidență.
- (iii) Reluați etapa (i) determinând implicații primi esențiali secundari și apoi reluați etapa (ii).
- (iv) Iterați etapa (iii) ori de câte ori este necesar.
- (v) Determinați o soluție minimă în sume de produse pentru această funcție.

59. Pentru funcția:

$$j(a, b, c, d, e) = m\Sigma(0, 1, 5, 14, 15, 21, 24, 26, 27, 28) + \\ d\Sigma(6, 11, 18, 19, 20, 29),$$

s-au determinat implicații primi:

$$ac'd, acd', a'b'c'd', a'b'd'e, b'cd'e, abd'e', \\ abc'e', bc'de, a'bde, a'bcd, a'cde'.$$

- (i) Determinați toți implicații primi esențiali ai funcției $j(a, b, c, d, e)$ și modificați corespunzător matricea de incidență dintre implicații primi și termenii canonici.
- (ii) Stabiliți toți implicații primi dominați și actualizați corespunzător matricea de incidență.
- (iii) Reluați etapa (i) determinând implicații primi esențiali secundari și apoi reluați etapa (ii).
- (iv) Iterați etapa (iii) ori de câte ori este necesar.
- (v) Calculați o soluție minimă în sume de produse pentru această funcție.